

การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกมะลิเพื่อการค้า

นางสาวบุญยัง สหเทวสุคนธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำถามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-437-5

013576

I16090631

A STUDY ON COST AND REVENUE OF COMMERCIALIZED
JUSMINE CULTIVATION

Miss Boonyoung Sahatevasukont

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกมะละเพื่อการค้า
โดย นางสาวบุญยัง สหเทวสุคนธ์
ภาควิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สมเพียร เกษมทรัพย์
รองศาสตราจารย์ ชารี นิรันดรศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ อรพินธุ์ ชาติอัปสร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมเพียร เกษมทรัพย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชารี นิรันดรศรี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูग्มะลิเพื่อการค้า
ชื่อนิสิต	นางสาวบุญยัง สหเทวสุคนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ สมเพียร เกษมทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ชารี หิรัญรัมย์
ภาควิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2528

บทคัดย่อ

ในการศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูग्มะลิในประเทศไทย ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลจากเกษตรกร จำนวน 40 ราย ซึ่งมีเนื้อที่ปลูग्ตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไป ในเขตหนองแขม ภาษีเจริญ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เขตกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร และเขตนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2527 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรจะเริ่มปลูग्ต้นมะลิในฤดูฝน หลังจากปลูग्ได้ประมาณ 6 เดือน จะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ และจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้สูงในปีที่ 2-3 หลังจากนั้นปีที่ 4-5 จะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ไม่มากนัก แต่ถ้าหากสวนมะลิได้รับการบำรุงรักษาดี ก็อาจจะได้รับผลผลิตสูงถึงปีที่ 5 หลังจากปีที่ 5 แล้ว เกษตรกรจะตัดทิ้งและเริ่มต้นปลูग्มะลิใหม่ หรือปลูग्พืชอื่น ๆ สลับก่อนที่จะปลูग्มะลิอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้พื้นที่ดินอุดมสมบูรณ์

การปลูग्มะลิในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 15,044.10 บาท 17,411.13 บาท และ 25,116.19 บาท ตามลำดับ จะเห็นว่าต้นทุนการปลูग्ในฤดูฝน สูงกว่าการปลูग्ในฤดูหนาวและฤดูร้อนเฉลี่ยไร่ละ 10,072.09 บาท และ 7,705.06 บาท ตามลำดับ ผลแตกต่างของต้นทุนส่วนใหญ่มาจาก ค่าพันธุ์ และค่าวัสดุในการปลูग् ในทุก ๆ ฤดูกาลเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดในค่านายาปราบศัตรูพืชสูงสุด กล่าวคือ ในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน มีค่าใช้จ่ายในค่านายาปราบศัตรูพืช ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด คิดเป็นร้อยละ 65.57, 67.29 และ 67.67

ของต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น ในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน ตามลำดับ

เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกมะลิในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน เฉลี่ยไร
ละ 24,782.50 บาท, 31,816.00 บาท และ 35,750.00 บาท ตามลำดับ จะเห็น
ว่ารายได้เฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกมะลิในฤดูฝนสูงที่สุด สูงกว่าฤดูหนาวและฤดูร้อน เฉลี่ย
ไร่ละ 10,967.50 บาท และ 3,934.00 บาท ตามลำดับ การที่รายได้แตกต่างกัน
ในแต่ละฤดู เพราะว่า ราคาจำหน่ายและจำนวนผลผลิตในแต่ละฤดูแตกต่างกัน กล่าวคือ
ราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน ลิตรละ 57.50 บาท 24.25 บาท
และ 32.50 บาท ตามลำดับ จำนวนมะลิที่เก็บได้โดยเฉลี่ยต่อไร่ในฤดูหนาว ฤดูร้อน
ฤดูฝน 431 ลิตร 1,312 ลิตร และ 1,100 ลิตร ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน สรุปได้ว่า ในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน
เกษตรกรมีอัตราผลตอบแทนค่าขาย คิดเป็นร้อยละต่อไร่เท่ากับ 39.30, 45.28 และ
29.74 ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนการลงทุนคิดเป็นร้อยละต่อไร่เท่ากับ 20.99,
31.05 และ 22.92 ตามลำดับ มีระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 4 เดือน มีอัตราส่วนค่าใช้จ่าย
ทั้งหมดคในการผลิตต่อรายได้รวมทั้งหมดของฟาร์ม 61.55 และ 70 ตามลำดับ
ส่วนในค้ำนเศรษฐกิจมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกต่อไร่ 64.74, 82.73 และ
42.34 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในทุก ๆ ชนิดที่กล่าว
แล้วมีอัตราผลตอบแทนในฤดูร้อนสูงสุด สำหรับการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนในฤดู
หนาวกับ ฤดูฝนนั้น ถ้าวิเคราะห์ในแง่อัตราผลตอบแทนการลงทุน ฤดูฝนจะมีอัตราผลตอบแทน
แทนสูงกว่าฤดูหนาว แต่การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในแง่อื่น ๆ คือ วิเคราะห์อัตราผล
ตอบแทนค่าขาย การวัดสถานภาพรายได้ - ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรและในค้ำนเศรษฐกิจ
เกษตรกรจะมีอัตราผลตอบแทนในฤดูหนาวสูงกว่าฤดูฝน

ปัญหาที่เกษตรกรประสบมากที่สุด คือ ปัญหาทางค้ำนการกำจัดศัตรูพืช เนื่อง
จากปริมาณหนอนและแมลงที่มาทำลายต้นและคอกมะลิมีมาก และราคายากำจัดศัตรูพืชสูง
อีกทั้งเกษตรกรไม่มีความรู้ค้ำในเรื่องวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชให้ได้ผลดี จึงเป็นเหตุ
ให้ต้นทุนการปลูกสูง ฉะนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรรู้ให้ความรู้ทางค้ำนการดูแล
รักษามะลิ โดยเฉพาะในค้ำนการใช้จ่ายปราบศัตรูพืช ให้มีประสิทธิภาพผลสูงและปลอดภัย

นอกจากนี้ปัญหาอื่น ๆ ที่เกษตรกรประสบ คือ

- ปัญหาการจ้างแรงงาน เนื่องจากปริมาณผลผลิตไม่สม่ำเสมอ จึงทำให้มีปัญหาคนงานว่างงานในช่วงที่ผลผลิตน้อย ข้อเสนอแนะ คือ เกษตรกรควรมีงานพิเศษอื่น ๆ เช่น งานประดิษฐ์ดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง งานฝีมือจักสาน หรือ ปลูกพืชที่ให้ผลผลิตในช่วงฤดูหนาวซึ่งเป็นช่วงที่มะลิให้ผลผลิตน้อย เช่น ต้นเบญจมาศ ต้นดาวเรือง

- ปริมาณผลผลิตในฤดูหนาวต่ำมากและคอกมีลักษณะไม่สวยงาม ข้อเสนอแนะ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาวิจัยทำแปลงทดลองการปลูกมะลิ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและค้นหาพันธุ์มะลิที่ให้ผลดีที่สุด

- ปริมาณผลผลิตในฤดูร้อนสูง ราคาจึงต่ำมาก รัฐบาลน่าจะส่งเสริมให้มีการลงทุนนำมะลิไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น สกัดทำหัวน้ำหอม อบใบชา

- ราคามะลิไม่แน่นอนและเกษตรกรส่วนใหญ่นำไปส่งให้พ่อค้าคนกลาง ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรมในการขายผลผลิต เกษตรกรควรมีสถานที่ขายเองที่ปากคลองตลาด หรือใช้วิธีรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง

- มะลิมีการส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ แต่น้อยมาก รัฐบาลควรส่งเสริมและเผยแพร่ให้ค้ห้ทราบถึงประโยชน์ของคอกมะลิ ทางด้านความสวยงามและลักษณะพิเศษกลิ่นหอมชื่นใจ สามารถนำไปประดิษฐ์และประดับสิ่งต่าง ๆ ในห้องงามได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ชาวต่างชาติสนใจมาติดต่อซื้อมะลิไปใช้ในงานประติษฐ์ในโอกาสต่าง ๆ ในต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Study on Cost and Revenue of Commercialized
 Jusmine Cultivation

Name Miss Boonyoung Sahatevasukont

Thesis Advisor Associate Professor Sompian Kasemsap
 Associate Professor Tharee Hiranrusme

Department Accountancy

Academic Year 1985

ABSTRACT

In making a study on cost and revenue of commercialized jusmine cultivation in Thailand, the researcher had aggregated data from 40 farmers cultivating land from 5 rai upward within Nongkham and Phasicharoen Districts of Bangkok, Krathumban District of Samut Sakhon and Nakhonchaisri District of Nakhon Pathom Province, using purposive sampling method, from the month of October, 1984 to that of 1985. The data revealed a finding that farmers begin cultivating jusmine plants in rainy season and start harvesting in about 6 months' time. The yield would keep increasing from the 2nd to the 3rd years of growing and start to decline from the 4th and 5th years onward. A grove in good maintenance may give reasonable high yields up to the 5th year. After that farmers cut down old plants to replant with young sprouts, or may rotate to other crops for a year before resuming jusmine cultivation, to assure replenishment of lost minerals and nutrients of the soil.

Jusmine cultivation in cold, summer and rainy seasons would incur an average cost of about Baht 15,044.10, Baht 17,411.13 and Baht 25,116.19 per rai respectively. The cost in the rainy season is higher than that of the cold and summer seasons by approximately Baht 10,072.09 and Baht 7,705.06 per rai respectively. These differences are due to variation in costs of seeds and of materials for plantation. In all seasons, the highest cost that farmers have to bear is that of insecticide; averaging for the cold, summer and rainy seasons in percentages of 65.57, 67.29, 67.77 respectively out of total farmer's spending.

Farmers obtained income from jusmine cultivation in the cold, summer and rainy seasons in average of Baht 24,782.50, Baht 31,816.00 and Baht 35,750.00 respectively, from which it could be noted that income per rai in the rainy season was higher than that of the cold and summer seasons at an average of Baht 10,967.50 and Baht 3,934.00 respectively. Differences in revenues among seasons are due to differences in selling prices and amount of yields. For example, average prices for cold, summer and rainy seasons are Baht 57.50, 24.25 and 32.50 per litre, and the amounts of jusmines harvested per rai in the cold, summer, and rainy seasons are 431 litres, 1312 litres and 1100 litres respectively.

From the analysis of the rate of return, a summary can be made that in cold, summer and rainy seasons the return on sales are that of 39.30 %, 45.28 % and 29.74 % per rai. The return on investment on one rai basis are 20.99 %, 31.05 % and 22.92 % respectively with recoupment period of 1 year and 4 months. The

percentages of total cost of cultivation to total income are 61.55 and 70 for the cultivation in the cold, summer and rainy seasons respectively. In economic terms, the rate of return on total costs are 64.74, 82.73 and 42.34 respectively. A note can be made from our above study of all forms of earnings that the highest yields are from the hot season. Comparing yields of the cold season to those of the rainy season, in terms of rate of return on investment it was found that the rainy season yields greater revenues than those of the cold season; but in analyzing rates of return on sales, on production cost and the percentage of total cost of cultivation to total revenues, farmers received higher return in cold season than in rainy season.

The most frequent problems encountered by farmers are those of insect eliminating, as many kinds of insects and pests attack the jusmine plantation. The high cost of insecticides, on top of farmer's inadequate knowledge to cope with such jusmine pests make the cultivation costs soaring. Therefore, related government agencies should propagate knowledge on good care and maintenance of jusmine culture to farmers, especially that of applying insecticides to achieve better efficiency and safety on users.

Other problems faced by farmers are :

- Employment problem. The inconsistent volumes of jusmine yield have accounted for unemployment during the period of low yield. The researcher recommends that farmers become engaged in extra jobs such as fresh flower arrangement, making of artificial flowers, basket

weaving, or cultivation of crops or flower plants such as chrysanthemum and marigold plants which will yield crops or flowers during the cold season, in which there is low production of jusmine.

- Jusmine cultivation gives a low yield in the cold season and the flowers are not beautiful. A recommendation in this case is that related agencies conduct their research on experimental plots to find ways to rectify the problem and also to search for such strains of jusmine that will give the best result.

- Owing to the high yield of jusmine cultivation in summer, the prices usually come down to a very low level. It is advisable that the government encourage the use of jusmine flowers for other purposes such as in extracting of perfume from the flowers or in mixing the flowers with tea leaves to increase fragrance.

- The prices of jusmine flowers are not regular and the practice is for farmers to sell their product to middle-men. To ensure that farmers will receive fair treatment in the sale of their product, farmers should set up a place of their own for sale of the jusmine flowers at Pak Klong Talad. The alternative is for the farmers to build up a collective body among jusmine farmers to build up bargaining power against middle-men.

- Jusmine flowers have been exported but they are in a minimal quantity. The government ought to promote publicity on the usefulness of jusmine flowers in regard to their beauty and fragrance, and their use for decorating purposes. Such publicity may attract foreigners' interest in jusmine flowers which they could use for decorative work on different occasions in their countries.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงขึ้นมาได้ด้วยความร่วมมือในการศึกษาเป็นอย่างดีของเกษตรกรผู้ปลูกมะลิในเขตหนองแขม ภาษีเจริญ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เขต-กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร และเขตนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณในความร่วมมือนี้อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และอาจารย์ อรพินธุ์ ชาติอัปสร ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สมเพียร เกษมทรัพย์ ที่กรุณาเสนอแนะหัวข้อ ให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และสละเวลาอันมีค่าเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ชารี หิรัญรัมย์ เป็นอย่างมาก ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่แรกจนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้จัดการ ท่านอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนเกริกวิทยาลัย ที่ช่วยส่งเสริมการศึกษาและให้คำปรึกษา

ขอขอบคุณ คุณพงษ์สันต์ มีแสงทอง คุณวีรชาติ เพ็งส้ม คุณบุญทรัพย์ สหเทวสุคนธ์ ที่ช่วยเหลือในการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกมะลิ

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร กรมศุลกากร และทุก ๆ ท่านที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ที่มีส่วนช่วยให้การรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความสะดวกยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านในที่นี้ด้วย

หากว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและผู้สนใจ หรือมีส่วนตีประการใด ผู้เขียนขอมอบให้คุณแม่อันเป็นที่รักยิ่งผู้ซึ่งเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

บุญยัง สหเทวสุคนธ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๑๖
สารบัญตาราง.....	๑๗
สารบัญภาพ.....	๑๘
สารบัญแผนภูมิ.....	๑๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
วิธีดำเนินการศึกษาและค้นคว้า.....	3
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา.....	4
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมะลิ.....	5
ถิ่นกำเนิด.....	5
ประวัติ.....	5
ลักษณะทั่วไปของมะลิ.....	5
ชนิดและพันธุ์.....	6
การขยายพันธุ์ของมะลิ.....	10
การปลูก.....	11
การดูแลและปฏิบัติบำรุง.....	12
การรคน้ำ.....	12
การใส่ปุ๋ย.....	12
การตัดแต่ง.....	13
การกำจัดวัชพืช.....	13

เทคนิควิธีการปรับในฤดูหนาว เพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น....	13
โรคและการป้องกัน.....	15
แมลงและการป้องกัน.....	16
การเก็บเกี่ยว.....	17
ประโยชน์ของมะลิ	24
งานประดิษฐ์ดอกไม้สดจากดอกมะลิ	27
การตลาด	32
3. ต้นทุนและรายได้จากการปลูกมะลิ	34
ลักษณะต้นทุนการปลูกมะลิ	34
ต้นทุนการปลูกมะลิ	37
ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูหนาว	38
ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูร้อน	44
ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูฝน	50
การวิเคราะห์ความแตกต่างของต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูต่าง ๆ	57
ลักษณะของรายได้การปลูกมะลิ	64
รายได้การปลูกมะลิ	64
รายได้การปลูกมะลิในฤดูหนาว	64
รายได้การปลูกมะลิในฤดูร้อน	64
รายได้การปลูกมะลิในฤดูฝน	64
การวิเคราะห์ความแตกต่างของรายได้การปลูกมะลิในฤดูต่าง ๆ	67
4. อัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะลิ	75
ลักษณะการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน	75
อัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะลิในฤดูหนาว	77
อัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะลิในฤดูร้อน	80
อัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะลิในฤดูฝน	85
การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในอัตราผลตอบแทนจาก การปลูกมะลิในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน.....	89

	หน้า
การวิเคราะห์ราคาคຸ້ມทุน	96
5. สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ	98
สรุปผลการศึกษา.....	98
ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	102
ปัญหาทางค้านต้นทุนการผลิต	102
ปัญหาทางค้านการผลิต.....	103
ปัญหาทางค้านการตลาด.....	104
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	108
ประวัติผู้เขียน.....	128

 ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูหนาว เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528	39
3.2	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูหนาว เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528 เป็นอัตราร้อยละ	40
3.3	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูร้อน เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528	45
3.4	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูร้อน เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528 เป็นอัตราร้อยละ	46
3.5	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูฝน เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528 (กรณีที่ไม่คิดค่าเสียโอกาสเงินลงทุน).....	51
3.6	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูฝน เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528 (กรณีที่ไม่คิดค่าเสียโอกาสเงินลงทุน) เป็นอัตราร้อยละ	52
3.7	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูฝน เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525-2528 (กรณีที่คิดค่าเสียโอกาสเงินลงทุนด้วย).....	56
3.8	การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกมะลิใน ฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน เฉลี่ยจากปีการเพาะปลูก 2525 - 2528	58
3.9	เปรียบเทียบรายได้จากการปลูกมะลิในฤดูต่าง ๆ	65
3.10	เปรียบเทียบรายได้จากการปลูกมะลิในฤดูต่าง ๆ เป็นอัตราร้อยละ	66
3.11	จำนวนมะลิและราคาจำหน่ายได้ในแต่ละวัน จากการสัมภาษณ์ เกษตรกรเขตกระทู้แมน จังหวัดสมุทรสาคร.....	72
4.1	รายละเอียดเงินลงทุนในการปลูกมะลิ ปีการเพาะปลูก 2527-2528.....	79
4.2	อัตราราคาผลตอบแทนจากการปลูกมะลิในฤดูหนาว ปีการเพาะปลูก 2527 - 2528	81

ตารางที่		หน้า
4.3	อัตราผลตอบแทนจากการเพาะปลูग्มะลิในฤดูร้อน ปีการเพาะปลูग् 2527 - 2528	84
4.4	อัตราผลตอบแทนจากการเพาะปลูग्มะลิในฤดูฝน ปีการเพาะปลูग् 2527 - 2528	88
4.5	การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูग्มะลิในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน (การวัดความสามารถในการหากำไร และ การ วัดสถานภาพค้ำ รวยได้ - ค่าใช้จ่ายของเกษตรกร).....	90
4.6	การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูग्มะลิในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน (การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ).....	94
5.1	สรุปต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการปลูग्มะลิในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน ปีการเพาะปลูग् 2527 - 2528.....	100

 ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เตรียมดินก่อนปลูก	18
2	มะลิเริ่มปลูกประมาณ 2 - 3 เดือน	18
3	มะลิปลูกมาแล้ว 6 เดือน.....	19
4	มะลิอายุ 2 ปี.....	19
5	ต้นมะลิที่เป็นโรคเนื่องจากเชื้อรา	20
6	การรดน้ำ.....	20
7	การพ่นยากำจัดศัตรูพืช.....	21
8	การพ่นยากำจัดศัตรูพืช	21
9	การเก็บมะลิ (ตอนเช้า).....	22
10	การเก็บมะลิ (ตอนกลางคืน).....	22
11	ชั่งมะลิที่เก็บได้ เพื่อรับเงินค่าจ้าง	23
12	นำใส่เรือ เพื่อขนส่งต่อไปยังปากคลองตลาด	23
13	การจัดดอกมะลิแบบไทยประยุกต์.....	29
14	การแต่งชูป - เทียนค้วคอกมะลิ.....	30
15	มะลิกับใบทอง	31

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
3.1	ส่วนประกอบของต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูหนาว คิดเป็นร้อยละ ของต้นทุนการปลูก.....	41
3.2	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูหนาว แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด	42
3.3	ส่วนประกอบของต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูร้อน คิดเป็นร้อยละ ของต้นทุนการปลูก.....	47
3.4	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูร้อน แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด.....	48
3.5	ส่วนประกอบของต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูฝน คิดเป็นร้อยละ ของต้นทุนการปลูก.....	53
3.6	ต้นทุนการปลูกมะลิในฤดูฝน แยกเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด	54
3.7	การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกมะลิใน ฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน	60
3.8	ความแตกต่างในส่วนประกอบต้นทุนผันแปรใน ฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน.....	61
3.9	เปรียบเทียบผลผลิตในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน คิดเป็นร้อยละ ของจำนวนผลผลิตใน 1 ปี.....	68
3.10	เปรียบเทียบราคาเฉลี่ยต่อลิตรในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน.....	69
3.11	เปรียบเทียบรายได้ที่เกษตรกรได้รับในฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน คิดเป็นร้อยละของรายได้ใน 1 ปี.....	70
3.12	การเปลี่ยนแปลงจำนวนมะลิที่เก็บได้โดยเฉลี่ยในแต่ละวันของเดือน ต่าง ๆ ระหว่าง พ.ย.27 - ต.ค.28.....	73
3.13	การเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยต่อลิตรของเดือนต่าง ๆ ระหว่าง พ.ย. 27 - ต.ค. 28.....	74

แผนภูมิที่		หน้า
4.1	การเปรียบเทียบความแตกต่างในอัตราผลตอบแทนจากการปลูग्มะลี ในแง่การวัดความสามารถในการหากำไรของ ฤๅหนาว ฤๅร้อน ฤๅฝน	91
4.2	การเปรียบเทียบการวัดสถานะภาพรายไ้ - ค่าใช้จ่าย ของเกษตรกร จากการปลูग्มะลีในฤๅหนาว ฤๅร้อน ฤๅฝน เป็นอัตราร้อยละของ รายไ้รวมทั้งหมคของฟาร์ม	92
4.3	การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจของการปลูग्มะลีใน ฤๅหนาว ฤๅร้อน ฤๅฝน	95
5.1	แสดงรายไ้ ต้นทุน กำไร จากการปลูग्มะลีในฤๅหนาว ฤๅร้อน ฤๅฝน	101

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย